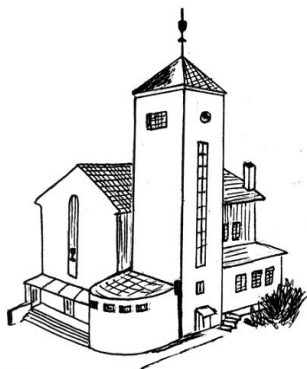

Adventní Sborové listy 2019

Českobratrská církev evangelická, sbor Mšeno u Mělníka

Adventní pozdrav

faráře Michala Šimka městu Mšenu

Na 1. adventní neděli v podvečer se na náměstí ve Mšeně rozsvítila světla vánočního stromu.

Milí přátelé, milé děti, vážení občané,

nemohu dnes zde být, a proto jsem poprosil Václava Nováka, aby přečetl můj pozdrav při rozsvěcení adventního či vánočního stromu zde ve Mšeně. Tento zvyk se mi líbí. Přicházíte sem, abyste se pozdravili se svými sousedy, známými, přáteli, kamarády a spolužáky. Sešli jste se zde společně, abyste, jak doufám, vyjádřili dobrou vůli pro společenství místa, kde žijete.

Rozsvícení světla je dobrý zvyk. Světlo je protikladem tmy, všeho špatného a temného, co může náš život znepríjemňovat a také ohrozit naši dobrou vůli k druhým lidem. Je dárce naděje a ukazuje nám do budoucnosti. Připomíná i očekávání příchodu něčeho lepšího, něčeho, co nám pomůže překonat naši malomyslnost, škarohlídství a beznaděj. Světlo nám dává radost a smysl našemu konání.

Zároveň nám ukazuje směr našeho života. A to třeba i v podobě světélka naděje na konci procházení tmavým tunelem. Tma se proměňuje ve světlo, zlo je překonáno dobrem. Nenávist přechází v odpuštění. Drobné hádky v usmíření. Chvilce zoufalství přecházejí v radost ze života. To všechno nám může dát světlo, které je symbolem lásky a solidarity jednoho člověka ke druhému.

Dovolu, bych ocitoval několik veršů z 1. kapitoly Janova evangelia: „Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo byl Bůh. To bylo na počátku u Boha. Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest. V něm byl život a život byl světlo lidí. To světlo ve tmě svítí a tma je nepohltila.“

Světlo nám bylo dáno jako dar shůry. Buďme za to vděční. Ať světlo a láska v našich srdcích přetrvává. Nyní i v dalších dnech.

Michal Šimek

Intermezzo vystoupilo u příležitosti protestantského svátku Dne reformace

Mšenský pěvecký sbor Intermezzo vystoupil v neděli 3. listopadu po bohoslužbách v evangelickém kostele ve Mšeně u příležitosti Dne reformace. Na 70 návštěvníků slyšelo skladby z původního repertoáru. Zazněly však v premiéře i písně nacvičené pro letošní adventní turné. Autorsky záběr skladeb mířil od J. A. Komenského přes Mozarta až k Jiřímu Suchému, zazněly české a moravské lidové písně, ale také spirituál a izraelská lidová píseň.

Obavy pořadatelů, že zvolený čas pro koncert ve Mšeně nemusí být vhodný, se ukázaly naštěstí jako liché. Během vystoupení sbormistr Josef Šebesta gesty i slovy naznačil, že vystupující podali mimořádný výkon. To nakonec potvrdil i závěrečný bouřlivý aplaus.

Nápad uspořádat koncert právě u příležitosti Dne reformace vznikl při předprázdninovém rozhovoru na mšenské farní zahradě po bohoslužbách. Na otázku Josefa Šebesty, zda mají protestanté nějaký svůj svátek, evangelický farář Michal Šimek odpověděl, že Den reformace.

Dříve než Intermezzo vystoupilo, farář M. Šimek objasnil přítomným, co to vlastně **Den reformace** (též *Svátek reformace* či *Památka reformace*) je. Jde o svátek, kdy si zejména německé a švýcarské protestantské církve připomínají den, kdy augustiniánský mnich a doktor teologie Martin Luther vyvěsil 31. října 1517 svých 95 tezí na vrata zámecké kaple ve Wittenbergu. V nich podobně jako o sto let dříve Jan Hus polemizoval s nemravnou praxí prodeje odpustků. Během 14 dnů byly tyto teze vytištěny a rozšířeny po celém Německu.

Měly takový ohlas, že prodej odpustků naráz klesl na minimum a Luthera nakonec obvinili z kacířství. Šlo mu o život. Ale díky ochraně saského kurfiřta Fridricha nikdy nebyl zajat a odsouzen.

Nastal zápas, který vedl ke vzniku světové reformace, kdy v některých státech či regionech nejen v Evropě vznikla církevní společenství nezávislá na struktuře římskokatolické církve. Katolíci na to reagovali mimo jiné tím, že roku 1546 zrušili prodej odpustků.

Den reformace se obvykle slaví v luterských církvích 31. října na výročí zveřejnění 95 Lutherových tezí. Švýcarští reformovaní - kalvinisté - tento den slaví první neděli v listopadu, s odkazem na Lutherovy teze.

Michal Šimek

Absurdistan

Takto se mluvívало o našem státě už dlouho před listopadem 1989. Ale teprve závěr onoho roku přinesl pravé hody absurdity. Jen si to představte ! Parlament resp. poslanci Federálního shromáždění, tak jak byli zvoleni ve volbách v r. 1986, jednomyslně volí Václava Havla prezidentem republiky! Vždyť mnozí z nich o něm poprvé uslyšeli, když zhruba před měsícem promluvil k zástupům na Václavském náměstí. Sám Havel o tom v knize *Prosím* stručně řekl: „...bylo to velmi zvláštní. Když jsem například sledoval rozpravu před volbou v televizi a viděl, jak mé zvolení doporučují poslanci jménem všech možných států dosud řízených organizací od Svazu žen až po Československou lidovou armádu, měl jsem vskutku pocit absurdity....“

Co se to stalo v hlavách komunistů a jimi řízených složkách Národní fronty? Jednání se zástupci Občanského fóra vedl předseda federální vlády Ladislav Adamec. Ten slíbil rekonstrukci vlády, která měla mít za úkol přípravu svobodných voleb. V ní zasedlo 16 ministrů za KSČ, po jednom lidovec a člen Socialistické strany a jen tři nestraníci. Když OF nesouhlasilo, jednání ukončil. Jen těžko lze odhadnout, co by se stalo, kdyby na svém postoji vytrval. Stávkovat nelze donekonečna. On však namísto toho podal demisi a tak na jeho místo nastoupil místopředseda Marian Čalfa. A to je ten hrdina a kouzelník převratu. On přiměl Husáka k abdikaci, on přesvědčil Alexandra Dubčeka, aby se stal předsedou Federálního shromáždění, ačkoliv ten spíš čekal, že bude prezidentem už proto, že byl mnohem známější než Havel jak v Čechách, tak zvláště na Slovensku, kde o Havlovi téměř nevěděli. Ptejte se: jak se může někdo stát šéfem poslanců, když ani není poslanec a tudíž nebyl nikým zvolen? Jednoduše tak, že sami poslanci ho kooptují, lidově: „vezmou mezi sebe“. To je absurdita, která se stala 28.12. a hned následující den korunuje Čalfa své dílo volbou prezidenta, neboť chce mít do Silvestra hotovo. Jestli se nemýlím, potřeboval na to všechno dvacet dní od svého nástupu do funkce.

Ano, je to tak. Za sametovost a hladký průběh revoluce vděčíme (v té době nejvýše postavenému) komunistovi, který de facto přešel na stranu opozice. Jen on znal své lidi a věděl, že poslanci jsou jen herci, co zahrají to, co jim principál řekne bez ohledu na to, co si skutečně myslí.

Karneval absurdit ale tím neskončil. Bleskově, ještě v prosinci, byl přijat ústavní zákon umožňující nahradit uvolněná poslanecká křesla novými lidmi bez voleb a to tak, že je zvolí sama sněmovna a pak ústavní zákon o odvolávání poslanců sněmovny samotnou sněmovnou. Tak pod tlakem OF (a slovenské VPN) ztratilo KSČ do konce února 90 ve sněmovně většinu. Na uvolněná místa dodalo OF a VPN své lidi. Z dnešního pohledu to byl totalitní horor. Představte si, že by dnes někdo navrhl zbavit poslaneckého mandátu třeba Miroslava Kalouska a sněmovna by to většinou hlasů schválila!

Tehdy mi to přišlo jen poněkud divné, ale byl jsem rád, kolik mých známých chartistů bylo náhle poslanci nejvyššího zákonodárského sboru. Nejvíce si tuto metodu pochvalovali bývalí poslanci téhož sboru, nyní kooptovaní za OF, neboť stejnou metodou byli jako stoupenci „pražského jara“, zbaveni mandátu v r. 1969. Vnímali to jako dějinnou spravedlnost.

Vraťme se ale k absurditám sametové revoluce. V únoru 1990 jsem na ulici potkal Ladislava Lise, nyní už poslance a předsedu branně-bezpečnostního výboru. Zaradoval se, když zjistil, že nejsem poslanec a řekl, že potřebuje nutně někoho, kdo by zahájil prověrku příslušníků na federálním ministerstvu vnitra, sídlu to krom jiného i Státní bezpečnosti. Neměl jsem do toho ani trochu chuti, ale on prohlásil: vyháziš to tam a za dva měsíce máš hotovo. Tak jsem se stal členem Ústřední prověřkové komise jmenovaným prvním nekomunistickým ministrem, lidovcem Richardem Sachrem. Spolu s Radovanem Procházkou, politickým vězněm z padesátých let nás doplňoval jeden bývalý příslušník, vyhozený při čistkách v 70ých letech a jeden současný příslušník-přeběhlík. Bez něj bychom po chodbách ministerstva bloudili ještě dnes. Ten nám opatřil jeden papírek na kterém bylo schéma ministerstva. Z něj bylo patrné, co je především ústřední orgán státní správy, ohromný kolos čítající dvanáct tzv. Správ a že to, čeho se celý národ tak obával se skrývá na II. Správě odboru IX, X, XI (když nepočítám krajské úřadovny StB). Tam se bojovalo s „vnitřním nepřitelem“. Ty ale prověřovaly jiné komise. My jsme měli na starosti jen nejvyšší papaláše a to bylo dost nezajímavé. Nikdy nic neprovedli, lid ani disent je nezajímá a v kádrových spisech měli jen odměny (vždy „u příležitosti“ nějakého svátku nebo obecně „za službu“). Přesto jsme se záhy dostali do sporu s ministrem Sachrem. Tento záhadný muž malého vzrůstu a vegetarián se neobvykle rychle sblížil s Václavem Havlem. Po návratu z USA nám zabránil, abychom prověřovali osoby z jeho okolí. V tom náhle Havlův poradce Jiří Křižan napsal do novin, že pan prezident s ministrem vnitra mají plán, který je tajný a zveřejněním by pozbyl účinnosti. To mého kolegu Radovana rozčílilo natolik, že jsme si šli stěžovat na OF. Tam tehdejší lídr Jan Urban

rozhodl, že obě strany vyslechne a soud vynese filosof Ladislav Hejdánek. Ten vyslechl nás a někoho z Hradu a pak podal zprávu, že obě strany jsou naivní, ale plán Hradu je nebezpečnější. Václav Havel, který původně s rozhodčí rolí Hejdánka souhlasil, pak odmítl jeho zprávu vůbec přijmout. Plán Hradu se nerealizoval a jak jsem se mnohem později dozvěděl, byl asi tento: nechat staré struktury v domnění, že prověrky už skončily a mezitím poslat asi tři sta nových, absolutně čistých lidí na výcvik do USA. Ti by pak, asi po roce, provedli náhlé obsazení všech důležitých postů naráz.

Jestliže snaha očistit vnitro prověrkami byla naivní, pak absurdita přišla teprve, když jsem na naléhání náměstka Jana Rumla přikývl stát se ředitelem Správy sledování (IV.Správa SNB). V životě jsem neřídil ani partu elektrikářů a o sledování jsem věděl jen, že mě občas sledovali. Vzpomínám si, co mi řekl, tehdy ještě „náčelník“ Správy, když jsem ho přišel vystřídat: moje propuštění je nezákonné a každý soud by mi dal zapravdu. Ale soudit se nebudu. Děláte přesně to, co jsme dělali my v r.1948. Chtěl jsem něco namítat, ale on jen mávl rukou, vzal si sako a šel. Hle, i on vlastně mluvil o dějinné spravedlnosti!

Správu sledování ministr Sacher nezrušil, protože i on seznal, že nikdy nikoho nevyslychala a do kontaktu se sledovaným se dostala jedině tak, že on o tom nevěděl. Byla opravdu jen nástroj, který si objednávali ti praví estébáci z II.Správy. A vskutku jsem nepoznal apolitičtější lidi než právě tam. Zákaz členství příslušníků v politických stranách uvítali s nadšením z jediného důvodu: že odpadlo politické školení (prý 2x týdně hodinu před začátkem pracovní doby). Se mnou přišel jako můj náměstek onen přeběhlík. Přeběhlíkem byl proto, že jako první na schůzi strany praštil stranickou knížkou na stůl a šel nabídnout své služby OF. Dva dny na to už to žádné hrdinství nebylo. Jednou mi řekl: můj děda neměl bolševiky rád. On měl autodílnu a oni mu ji sebrali. Zeptal jsem se: a co tomu váš děda řekl, když jste mu oznámil, že jdete k StB? Zatvářil se jako by se divil, že se tak blbě ptám a odpověděl: „Byl rád, řek „aspoň ty se budeš mít dobře“. Rozumy mi chodil dávat také jeden příslušník z automobilního odboru, který jako zázrakem jediný z celé

Správy o 750 lidech nikdy nebyl v KSC. Nejspíš na něj zapomněli a on teď trochu morálně povyrosl. Když jsem se ale jednou o něm pochvalně zmínil, hned mě opravili: „*Nechali ho být, protože všem náčelníkům spravoval jejich soukromá auta.*“ On mi také objasnil jednu záhadu. Přesto, že jsem hned v nástupní řeči všem oznámil, že jsem nepřišel jako mstitel a nebudu pátrat po tom, co kdo dělal v minulosti, stejně mi bylo divné, že nepotkávám nikoho z těch, co zcela otevřeně se mnou jeli v létě 83 až do Mšena, na koupaliště a před kostel. Z těch, kteří mi cestou hrubě nadávali ani toho, co mi v metru na schodech podrazil nohy. Toho bych určitě poznal. Ale bylo to tak: Žádný z náčelníků sledovacích odborů nedovolil odkrýt své lidi, protože už by je na mě nikdy nemohl nasadit. Proto poslali chlapy z automobilního a ti o tom vtipkovali i na dílně. Jsou tam prý dosud. Inu, na dílně bych je nikdy nehledal. Jednou jsem se tedy nehlášeně prošel tou halou. Nikoho jsem nepoznal, ale toho, co mě srazil ze schodů, jsem tam viděl.

Po dlouhé mateřské se jednou vrátila do práce žena a ptala se, kde má nastoupit. Jelikož byla JUDr., řekl jsem, ať zůstane na ředitelství. Zanedlouho mi zavolał ředitel jednoho odboru a rozhořčeně se ptal: Vy jste zaměstnal tu kr... H.? Víte, kdo to je? Říkali jsme jí Rudá zástěra. To ona vedla ta politická školení. Zavolał jsem si tedy tu paní a ona mi vyprávěla svůj příběh: „*Manžel se mi zranil při sportovním potápění a zůstal upoután na lůžko. Nechtěla jsem ho dát do ústavu, tak jsem šla za náčelníkem a on vymyslel, že budu doma a dvakrát týdně přijdu jen na to školení.*“ Bylo mi jí líto, tak jsem se s tím spokojil. Když jsem to oznámil onomu řediteli, ten přímo ječel: „*To není pravda, ona to žrala, nutila nás psát referáty z úvodníků Rudého práva, nebo dělat rozborů závěrů sjezdu KSC a kdo neuměl, žalovala na něj náčelníkovi Správy.*“ V duchu jsem si říkal, dobře vám tak, být ve straně není žádná selanka, ale zavolał jsem si znovu tu paní a ptám se, je-li to pravda. Zapýřila se jak malá školačka a řekla: „*Když já jsem byla náčelníkovi tak vděčná, že jsem to chtěla dělat poctivě!*“ Přiznám se, že jsem měl z toho pocit absurdity.

Jan Kozlík

Pán Bůh má s tebou zvláštní úmysly. Příběh mluvčího Charty 77 Jana Kozlíka

Do povědomí veřejnosti čím dál tím více vstupuje práce o.p.s. Post Bellum, jejíž spolupracovníci natáčejí a zpracovávají příběhy pamětníků v rámci různých projektů. Jedním z těchto pamětníků je i místokurátor evangelického sboru ve Mšeně Jan Kozlík. Prostřednictvím sborových listů se můžete nyní seznámit, jak byl jeho příběh různým způsobem zpracován a představen veřejnosti.

V neděli 24. listopadu 2019 si mohli zájemci o moderní historii poslechnout další z Příběhů 20. Století – tentokrát příběh Jana Kozlíka, teologa, milovníka filosofie, elektrikáře, topiče a mluvčího Charty 77. Pořad připravil Adam Drda s využitím rozhovoru, který s Janem Kozlíkem natočil na kameru pro Post Bellum v roce 2014 v rámci projektu Eye Direct Michal Šimek. Pořad si můžete poslechnout a případně stáhnout po rozkliknutí následujícího odkazu:

<https://plus.rozhlas.cz/pan-buh-ma-s-tebou-zvlastni-umysly-pribeh-mluvciho-charty-77-jana-kozlika-8113974>

Příběh Jana Kozlíka je rovněž uložen na webu Paměti národa a je možno se na něj podívat po rozkliknutí následujícího odkazu. Najdete zde i několik videoklipů:

<https://www.pametnaroda.cz/cs/kozlik-jan-1946>

Jan Kozlík je rozhodně žádaným pamětníkem. V roce 2016 ho natočil a vytvořil audioreportáž v Českém rozhlase v rámci projektu Příběhy našich sousedů žakovský tým základní školy U Roháčových kasáren na Praze 10. S výsledky práce mladých reportérů se můžete seznámit po rozkliknutí dalšího odkazu:

<https://www.pribehynasichsousedu.cz/praha-10/praha-10-20162017/kozlik-jan/>

Michal Šimek zpracoval nahrávku rozhovoru s Janem Kozlíkem a napsal jeho životní příběh:

Prázdné vesnice po Němcích byly strašidelné

Jan Kozlík se narodil v roce 1946 ve Mšeně u Mělníka. Jde o vyhledávané místo s hlubokými údolími s pískovcovými skalami, hrady Kokořín a Houska a nádhernými romantickými výhledy z nedaleké Vrátné hory. Ve starých průvodcích byla tato oblast, kterou si oblíbil básník Karel Hynek Mácha, nazývána Mšenské Švýcarsko.. Kraj, který v současnosti přitahuje turisty, trampy, horolezce, rekreanty a chalupáře.

Ke svému rodišti má Jan Kozlík stále silný vztah podmíněný tím, že zde prožil dětství a dospívání. Zde ho ovlivnilo několik osobností a okolností – dá se říci – na celý život.. Neustále se sem z Prahy vrací do svého rodného hnízda. Na chalupu a také jako člen místního evangelického sboru, kde pravidelně jednou za měsíc káže při bohoslužbách.

Jeho názory, způsob přemýšlení a víru ovlivnilo několik osobností a událostí. Jeho otec – truhlář v páté generaci, který se svými veřejně projevenými politickými názory vymykal jako solitér. Smrt matky v deseti letech a následná péče mšenského evangelického faráře Josefa Svobody. Formovaly ho: dojmy načerpané při výletech do okolí, kde bylo i deset let po konci 2. světové války bylo možno navštívit prázdné domy po Sudetských Němcích,

Jan Kozlík vzpomíná takto: *„Vylidněné a strašidelné. Když jsme jako děti vlezly do chalupy, která byla pár set metrů za Mšenem, bylo tam všechno. Na polici sůl, slánka, pepřenka, ubrus na stole. Tak jsem některé věci odnesl domů. Ale můj otec řekl: „Vraťte to zpátky, to není naše.“*

Jednou z prvních výrazných vzpomínek jeho dětství byl průběh měnové reformy ve Mšeně v roce 1953. Když v sedm večer v rozhlase oznámili zprávu o měně, viděl z okna dav lidí, které se hrnuly k místní hospodě a skoupili všechno, co se ještě dalo.

V té době si na našeho pamětníka zasedla jedna z učitelek kvůli jeho křesťanské víře, přestože ve třídě bylo více věřících spolužáků. Cestou ze

školy zašel na faru za farářem Svobodou, který mu dal radu, jak má na otázky víry a Boha ze strany paní učitelky reagovat. V té době byl při nedělních bohoslužbách mšenský evangelický kostel na rozdíl ode dneška plný.

Otec proti všem. Smrt matky. Zvláštní cesta.

Kozlíkův otec projevoval své politické názory. Nebojácně. U voleb byl naposled v roce 1948, Když zjistil, že výsledky byly zfalšovány, už tam nikdy nechodil a době voleb bral svého syna na výlety do okolí. Sousedé i příbuzní jej varovali před následky, které to bude mít pro děti. Jejich předpoklad se sice později potvrdily, ale možná díky tomu si jeho syn dodnes otevřeně a pevně stojí za svými názory, i tehdy, když je většina nesdílí.

Smrt matky byla pro Jana Kozlíka skutečným otřesem: *„V deseti letech mě maminka zemřela. To byl další otřes, kdy jsem nedovedl pochopit, proč se to stalo. Je něco, co dětská duše nemůže pochopit. V té chvíli si mě vzal stranou náš farář a řekl mi: „To se stalo proto, že Pán Bůh má s Tebou zvláštní úmysly. Má pro Tebe zvláštní cestu.“ Vůbec jsem tomu nerozuměl. Až později jsem pochopil, co měl na mysli. Chtěl totiž, abych studoval teologii. Moje matka ho ještě na smrtelné posteli žádala, aby se o moji výchovu staral hlavně on. Skutečně to tak bylo. Vzal to vážně. Dával mi zvláštní úkoly. Měl jsem s ním zvláštní rozhovory. Tím ve mně posiloval to, že moje cesta není jako ostatních dětí, ale je pro mě připravena zvláštní cesta.“*

Učeň, student, bojovník . Vyloučení ze studia teologie

Navzdory výbornému prospěchu musel jít Jan Kozlík do učení. Vyučil se elektrikářem a v roce 1968 maturoval na elektrotechnické průmyslovce v Liberci. Byl přijat na Komenského evangelickou bohosloveckou fakultu v Praze. Tehdy ho zaujal rozhovor křesťanů s marxisty, který spolu vedli filosofové Vítězslav Gardavského, Milana Machovce. či pozdější mluvčí Charty 77 – Ladislav Hejdlánek.

Po okupaci Československa v srpnu 1968 odjíždí do Vídně. Živí se zde jako elektrikář. Po otevření studia na bohoslovecké fakultě se vrací zpět.

Zařadil se k radikálnímu křídlu studentů hledajících víru a pravdu a její důsledné uplatnění v životě. Při prvním výročí sovětské okupace byl 21. srpna 1969 zadržen.

Jan Kozlík málem skončil v emigraci. V roce 1969 se zúčastnil světové konference křesťanské mládeže ve švýcarském Laussane se svým fakultním spolužákem Danem Drápalem. Dostali nabídku stipendia, mohli si dokonce vybrat místo pobytu. Jan Kozlík vzpomíná: „*Dan Drápal přede všem prohlásil, že křesťanská fronta boje je u nás, kdežto Západ je zázemí. On chce bojovat a ne být v zázemí. Už jsem se nemohl přihlásit, že chci zůstat. Po návratu nám sebrali pasy. Kolega se zhroutil a během studia už nedělal nic. Mě nezbylo než bojovat.*“

V roce 1971 při výročí „Vítězného února“ byly na budově bohosloveckého semináře v Jirchářích vyvěšeny československá a sovětská vlajka. Náš pamětník začal jednat. Vypůjčil si od domovníka štafle a vlajky sundal. Poté, co se to rozneslo, začala věc vyšetřovat Státní bezpečnost. Aktérovi hrozilo zatčení a několikaletý kriminál.

I tehdy se ukázalo, jak je důležité dobré právnické vzdělání. Na doporučení jednoho z představitelů evangelické církve – JUDr. Pavla Šimka Jan Kozlík navštívil advokáta, který mu poradil, jaké postoje má při výslechu zastávat. Navíc tam s ním poslal svého mladšího kolegu. Přítomnost právníka a respektování rad zachránilo studenta teologie před kriminálem. StB poslala vedení bohoslovecké fakulty dopis, ať svého studenta potrestá. Po nátlaku z ministerstva kultury byl v roce 1972 vyloučen.

Opět elektrikářem. Bytové semináře. Charta 77.

Jan Kozlík na tuto dobu nevzpomíná s hořkostí. Živil se jako elektrikář, později se stal revizním technikem. Navštěvoval vznikající bytové teologické a filozofické semináře. Udržoval kontakty se svým kolegou – farářem bez souhlasu a písničkářem Svatoplukem Karáskem. Ten působil jako správce hradu Houska nedaleko Mšena. Na Housku jezdili různí lidé odstrčení tehdejšími režimem, vytvořila se zde zvláštní komunita.

Když byl v roce 1976 Svatopluk Karásek zatčen a odsouzen společně s dalšími hudebníky československého undergroundu – skupinami Plastic People a DG 307 – solidarizovala se s nimi skupina lidí s Václavem Havlem v čele. Vznikla Charty 77, kterou v únoru 1977 podepsal i Jan Kozlík.

Imponovala mu statečnost Ladislava Hejdánka, který na konci 70. let otevřel bytový filozofický seminář. Zájemce pozval také veřejně prostřednictvím Hlasu Ameriky. Trvalo zhruba rok, než Státní bezpečnost povolila tlak a seminář nechala relativně na pokoji. V té době sem jezdili i filosofové a teologové ze Západní Evropy. Pro některé z nich bylo přerušování semináře a předvedení na Státní bezpečnost jedním z nejsilnějších existenciálních zážitků jejich života.

V roce 1983 se stal Jan Kozlík mluvčím Charty 77 společně s Marií Rút Křížkovou a Annou Marvanovou. Poprvé se setkal s Václavem Havlem, který se vrátil z vězení: „*Pozval si nás, ležel na gauči v županu, ještě se zotavoval po návratu z nemocnice. Ukázalo se, že má v hlavě plno plánů a nápadů. Hlavně že musíme uspořádat svoji vlastní mírovou konferenci v Praze.*“

Tehdy se konala velká mírová konference v Praze. Charta uspořádala svou paralelní mírovou minikonferenci, vydala sborník a také prohlášení proti americkým i sovětským raketám středního doletu – Pershing a SS 22. Po přečtení prohlášení na Hlase Ameriky byl Jan Kozlík obratem Státní bezpečností předveden k výslechu do Bartolomějské ulice. Vyhrožovali mu zatčením na pět let. Noc strávil v cele, ráno jej však propustili.

Státní bezpečnost využívala svérázné metody. Například zveřejnila Kozlíkovo telefonní číslo na veřejných záchodcích po celé Praze. Následně mu v noci volali homosexuálové se svými nabídkami. V druhé fázi mu začaly chodit na jeho adresu do Břevnova neobjednané balíky na dobírku – například sebrané Leninovy spisy z knihkupectví v Opavě. Po podané stížnosti na poštu proud balíků ustal. Na poštu mu potom vedoucí ukázal místnost s naskládanými balíky.. Ve třetí fázi estébáci začali zveřejňovat v novinách na jeho jméno falešné inzeráty.

Například ho navštěvovali lidé mající zájem o koupi Škodovky. Jeden manželský pár kvůli tomu přijel až z Kroměříže. Po oznámení na Veřejné bezpečnosti a následně na kriminálce to končilo.

Lidé postupně ztráceli strach, začala vznikat různá společenská hnutí, mezi nimi i hnutí za občanskou svobodu – HOS. Jan Kozlík poskytl pro toto hnutí svoji adresu jako jedno z kontaktních míst. V paměti mu utkvěla vzpomínka na setkání se slovenským disidentem Janem Čarnogurským: *V době, kdy vládnoucí komunistická moc chystala změnu ústavy, debatovali o této problematice i členové HOSU. Na mítinku v bytě Rudolfa Baťka se zabýval státním znakem a myslím, že i názvem. Víc jak o rok předešel česko –slovenskou pomlčkovou debatu. Už v té době uvažoval o tom, jak by měl vypadat státní znak, aby na něm český lev nebyl dominantní.*“

Listopad 1989 a co dál...

Janu Kozlíkovi se události listopadu 1989 „paradoxně“ nehodily. Raději by se věnoval studiu teologie a filosofie. V té době dálkově studoval na cambridgeské univerzitě, která disidentům umožnila se vzdělávat a získávat osvědčení o studiu. Stranou však nakonec nezůstal. V březnu 1990 při náhodném setkání na ulici ho Ladislav Lis vyzval, ať pomůže v prověřkové komisi na ministerstvu vnitra. Přijal a paradoxně se nakonec stal velitelem těch lidí, kteří jej dříve jako disidenta sledovali. Hovořil s bývalými estébáky, kteří se sami považovali za oběť komunistického režimu. Stal se jedním ze zakladatelů Úřadu na ochranu ústavy a demokracie – pozdější Bezpečnostní a informační služby (BIS). Zde působil až do svého odchodu do důchodu v roce 2013.

Když se nyní dívá na činnost zpravodajské služby, domnívá se, že je to příliš drahý aparát: *Stát by měl mnohem více platit učitele, kazatele, skautské vedoucí. Ti vychovávají děti tak, aby policie s nimi neměla tolik starostí.*“

V současnosti se Jan Kozlík věnuje četbě filosofie a teologie, spolupracuje s časopisem Křesťanská revue a bedlivě sleduje události v České republice i v zahraničí. Fascinuje ho postava českého křesťanského myslitele a sociálního pracovníka Přemysla Pittra. To

proto, že projevil navzdory většině laskavý přístup k sudetským Němcům už v roce 1945 a kritizoval násilnosti a zvěrstva na nich. Zde se zřejmě odráží i dětská zkušenost návštěv prázdných domů po Němcích v okolí Mšena.

Jan Kozlík je místokurátorem v evangelickém sboru v rodném Mšeně. Své názory vyjadřuje ostře, zásadně a neustupuje od nich..V druhém člověku však vidí svého bližního,.

Michal Šimek

Svoboda jako podmínka odpovědnosti a odpovědnost jako poděkování za svobodu

Esej k 30. výročí Sametové revoluce

Když v polovině osmdesátých prorazila v éteru Hapkova píseň Vítejte v Absurdistanu, rozuměl jí v této zemi téměř každý. Rozuměli jí ti, kteří, při rituálních komunistických výročích narychlo natírali rezavá zábradlí a transparenty pokrývali oprýskané budovy právě tak, jako ti, kteří s mávátky pochodovali pod tribunami a demonstrovali svoji loajalitu těm nahoře, aby za nejbližším rohem zmizeli ve frontě na banány nebo koňský salám.

Komunismus mlel z posledního, národy Střední Evropy z něj prchaly, jak jen mohly, ale v Praze ještě v květnu 1989 pochodovaly pod tribunou na Václavském náměstí muži a ženy s třepetalkami a prefabrikovanými transparenty. Ideje byly dávno pohřbeny reálným socialismem, jemuž nemohlo pomoci ani několik perestojek a režim už vyžadoval jen symbolická gesta respektu či spíše bázně svých občanů.

Ne všichni ovšem vnímali situaci jako absurdní. Československá republika měla 1,5 mil. komunistů a mnozí jiní byli režimu zavázáni přímo či nepřímě a báli se o své posty a prebendy z nich vyplývající. Tito lidé vnímali listopad 89 jako své přímé ohrožení a nemínili vyklidit své pozice zadarmo. Dostali k tomu výbornou příležitost od rodící se a slabé české demokracie.

Při pohledu na současnou přítomnost lidí starého režimu v nejvyšších parlamentních, vládních a podnikatelských postech, u nichž se často a bez skrupulí tyto pozice slučují a prolínají, se přirozeně nabízí otázka, proč jsme tento stav připustili a zda bychom si jej nechali líbit bezprostředně po zhroucení komunismu. Jdeme-li k jádru věci, pak se tak stalo proto, že život ve lži se nám stal samozřejmostí a svoboda a lidská důstojnost zůstaly na žebříčku hodnot hodně dole.

Všechny totalitní systémy totiž kromě okamžitého násilí a teroru vyžadují dlouhodobou indoktrinaci svých občanů, která se časem dostane až do morku kosti jako něco přirozeného, čemu nemá smysl klást odpor, co vlastně už občan jako svoji újmu na své podstatě, na svém lidství nevnímá. Ptáme-li se po příčinách dnešní lhostejnosti části české společnosti k nestoudnosti a prolhanosti nejvyšší politické reprezentace, je třeba hledat je v onom duchovním marasmu, do něhož byla česká společnost uvržena po roce 1948 a přikována ruskými tanky v období normalizace.

Náš život se po roce 1989 změnil ve všem. Nadechli jsme se k novému, svobodnému podnikání a jsme v něm úspěšní, otevřel se nám svět nejen pro cestování, ale zejména ten informační. Naše životní úroveň šla násobně nahoru.

Přesto víme, že nemáme správu veřejných věcí pevně ve svých rukou. Chybí mravní étos, vědomí principů, které jsou pro růst a trvání demokracie nezbytné. Lež přetrvává ve veřejném prostoru jako samozřejmost, která je součástí politického boje a zápasu o přízeň voličů. Kromě apelu na osobní slušnost, sebereflexi a úctě k principům ústavnosti nemáme žádný jiný způsob, jak přimět k odstoupení premiéra, kterého nejvyšší a nezávislé slovenské ústavní instituce potvrdily jako vědomého donašeče státní bezpečnosti. V nejbližší budoucnosti se také dozvíme, co si EU myslí o defraudaci svých peněz, určených malým a středním podnikům.

K dovršení všeho sedí na pražském Hradě muž, jehož fyzické i duševní síly ubývají nám všem před očima, který je manipulován partou spolupracovníků k vědomému oslabování a pokřivení české zahraniční politické orientace a svoji devótnost vůči totalitním mocnostem vyvažuje sprostotou a trvalým překračováním prezidentských kompetencí na domácí scéně. Obojí je provázáno prokazatelnými lžemi a nehoráznostmi.

Česko je pravděpodobně jedinou zemí Evropy, kde vztah prezidenta a premiéra přerostl ve vzájemně výhodné spolčení proti ústavním principům. Mnozí právníci, včetně předsedy Ústavního soudu, dali totiž veřejně najevo, že počínání prezidenta překročilo hranu ústavnosti a jeho odvolání visí na vlásku, totiž na přehlasování senátního návrhu. K němu ochotně posloužil premiér se svojí většinou v poslanecké sněmovně, aby se měl o koho opřít, až bude jeho situace neudržitelná.

Není to ostatně první snaha o protiústavní spolčení ze strany Zemanovy. Opoziční smlouva z roku 1998 nebyla ničím jiným, než dohodou o dělbě moci a především vyblokováním kritické opozice. Tedy útok na samu podstatu ústavního pořádku, založeném na otevřeném názorovém střetu politických uskupení, vstupujících do politické soutěže. Stačí ocitovat dvě ustanovení smlouvy, aby nebylo pochyb o jejím účelu.

Strany se mimo jiné zavazují:

- respektovat právo opoziční strany na obsazení míst vedoucích kontrolních orgánů, ve smlouvě jmenovaných
- nevyvolat v průběhu volebního období PS hlasování o nedůvěře vládě ani takové hlasování nepodpořit

Poslanci skládají inaugurační slib, prezident rovněž. Tento slib explicitně hovoří o přijímané odpovědnosti sloužit České republice, jejímu ústavnímu pořádku, zájmu všech občanů. Ve slibu není jediná zmínka o závazcích vůči jiným parlamentním stranám, naopak je opakovaně zdůrazněna osobní odpovědnost každého poslance při rozhodování a následném hlasování.

Nic z toho se ovšem neděje v praxi. Zasedání sněmovny je mocenskou přetahovanou, často s cynickým úšklebkem koalice, která dopředu dává najevo, že si za každých okolností prosadí svoji vůli. Dopředu tedy říká, že (každý poslanec zvlášť) nebude nic zvažovat podle svého svědomí a bude držet basu s koaliční většinou. Není divu, neboť perverznější slepenec nesourodých programů a stran, než koaličních, si lze jen těžko představit. O dlouhodobé koncepci, vizi přesahující volební období nebo dokonce mravním kodexu a hierarchii hodnot nemůže být vůbec řeči. A tak se koaliční strany prsí, kdo první přišel se slevami nebo přídávky, kdo je přítelem té či oné společenské skupiny a pro jistotu to opakují při

každé vhodné i nevhodné příležitosti. Žádný, aspoň střednědobý, koncept, žádná vize, žádná odpovědnost, neboť ta je vždy individuální. Excesy s kolektivní odpovědností máme v paměti nejen při vyhnání Němců, ale zejména při následných třídních čistkách ve vlastním národě. Důsledky byly katastrofální, někde definitivní, bez možnosti nápravy.

My jsme ale před 30 lety bojovali za svobodu, která je požadavkem tvořivého ducha, která je v přístupu ke světu otevřená a také vědomě přebírá odpovědnost. Tato svoboda předpokládá demokratické instituce, ale nám chybí v nich demokraté, lidé prodchnuti službou společnosti, držící ve svém jednání základní pravidla slušného demokratického jednání. Bohužel, často vidíme pravý opak: hrubost, lež a záměrné uhýbání od jádra věci jako běžný komunikační prostředek.

Existuje tedy nějaká obrana proti útoku elementární lidskou slušností a demokratické principy, jejichž pošlapávání a vysmívání máme přihlížet?

Existuje, ale výsledek nepřijde hned. Je totiž jedna věc, proti níž jsou bezmocní všichni fosilní komunisté a jejich politické deriváty. Je to vzdělaná, kulturní a sebevědomá občanská společnost, která neskočí na levné sliby, ale vědomě a dlouhodobě buduje demokracii a dbá na ochranu základních hodnot, na nichž demokracie stojí. Jsou jimi úcta k pravdě, úcta k druhému člověku jako svobodné bytosti, respekt k právnímu systému země i právu každého z nás, empatie k slabým a ochota jim účinně pomoci.

Vydali jsme se na dlouhou cestu duchovní obrody české společnosti. Je to náš cíl, náš závazek. V ničem jiném nechceme žít, máme-li si uchovat důstojnost.

Miroslav Jirounek - 10. 11. 2019 (text přečetl v neděli 17. listopadu 2019 evangelický farář Jonatan Hudec na shromáždění občanů u lavičky Václava Havlana náměstí Míru v Mladé Boleslavi)

FALEŠNÉ HRANICE. Akce „KÁMEN“

Oběti a strůjci nejutajovanějších zločinů StB 1948–1951

Občané ze Mšena u Mělníka a z okolních obcí a také školy v regionu měli od pondělí 7. Října až do pátku 8. listopadu 2019 jedinečnou možnost si prohlédnout výstavu Falešné hranice – Akce „Kámen. Tato výstava byla nainstalována v přízemí mšenské radnice.

Společnost pro výzkum zločinů komunismu představila historicky cenné dílo, které mapuje dosud téměř neznámou nezákonnou činnost Státní bezpečnosti z přelomu 40. a 50. let 20. století. Spisovatelka a badatelka Václava Jandečková na mnoha osobitých příkladech popsala příběhy účastníků i zákulisí zákeřných zločinů, které spočívaly v organizování pastí pro předem vytipované oběti vyprovokované k útěku z Československa. StB vymyslela akci „Kámen“, aby mohla vyslýchat vyhlédnuté osoby na falešných německých celnících v domnělých úřadovnách americké vojenské kontrarozvědky. S usvědčujícími materiály pak byly osoby, které se domnívaly, že skutečně překročily státní hranici, za nedovolený „přechod“ zatčeny. Nešlo o náhody, nýbrž o široce uplatňovaná opatření bezpečnostního aparátu, který skrytě porušoval vlastní zákony. Záměrem autorky bylo přiblížit rafinovanost, která se v chápání státně bezpečnostní práce stávala samozřejmostí. Navzdory faktu, že se jednalo o nejutajovanější represivní akce komunistického režimu, odhalila nové oběti i pachatele, nastínila vývoj akce „Kámen“ v čase i prostoru, doložila škálu důvodů pro její využití. Unikátní archivní materiály konfrontovala s pozdějšími výpověďmi svědků, postupy tajné policie tak představila v novém světle.

Na základě celospolečenského významu výstava získala záštity od Ministerstva kultury ČR, Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR, a Českého centra Mezinárodního PEN klubu.

Výsledky výzkumu Václavy Jandečkové totiž prokázaly, že během čtyř let rané doby komunismu se přísně utajovaná metoda „Kámen“ pro své rozšíření, rozmanitost účelu použití a různě tragické důsledky proměnila ze systémového opatření policejního aparátu v ostudný fenomén našich dějin. Aktéři zločinů akce „Kámen“ přitom zůstali nepotrestáni!

Výstava vznikla za podpory Plzeňského kraje, města Kdyně, městysu Všeruby, obce Tři Sekery a soukromých dárců. Záměrem výjimečné

putovní výstavy bylo a je upozornění na tyto zločinné praktiky komunistického režimu nejen v České republice, ale také v zahraničí.

Výstava putovala ze Mšena do dalších míst České republiky. Expozici výstavy ve Mšeně zajistil mšenský evangelický sbor ve spolupráci s městem Mšeno a agenturou CZECH Artists Management International. Šlo o příspěvek občanům k 30. výročí pádu komunistického režimu v Československu a o připomínku, že nabyté svobody je třeba si vážit.

Videopozvánka na výstavu „Falešné hranice - Akce Kámen“:

<https://www.youtube.com/watch?v=q4c2PxEqYk8>

Michal Šimek

Krátce

Státní zemědělský intervenční fond rozhodl na základě podané žádosti o poskytnutí dotace ve výši 200 tisíc Kč evangelickému sboru ve Mšeně na opravu hřbitova v Nebuželích. Celkové náklady na opravu severní a jižní zdi, brány s márnice činí 476 tisíc Kč. V současnosti jedná farář M. Šimek s obcí Nebužely o finanční podporu na opravu.

xxx

Scházení zájemců - nečlenů mšenského evangelického sboru o bibli a církevní historii se konalo šestkrát od září do prosince. Účastníci se seznamovali s jednotlivými církvemi i postavami české a světové reformace.

xxx

Setkání nad biblí se konalo od září dvakrát. Místokurátor mšenského evangelického sboru Jan Kozlík dokončil výklad Apoštolského vyznání víry.

xxx

V neděli 29. září kázal při bohoslužbách ve Mšeně presbyter a laický kazatel Jan Hon z evangelického sboru v Praze – Kobylisích. V neděli 1. listopadu potom farář mladoboleslavského evangelického sboru Jonatan Hudec.

xxx

Na konventu Poděbradského seniorátu Českobratrské církve evangelické, který se konal v sobotu 9. listopadu 2019, zastupoval mšenský evangelický sbor farář Michal Šimek.

xxx

Bohoslužby konané v neděli 17. listopadu byly věnovány tématu 30. výročí pádu komunistického režimu v Československu. Po nich se konal sborový oběd spojený s volnou diskusí – vzpomínkami na události před 30 lety. Po obědě se zájemci mohli zúčastnit připomínky 17. listopadu na akcích pořádaných ve městě. Farář Michal Šimek se účastnil diskuse pamětníků moderovanou Václavem Novákem. Přesně v 17.11. hod. se rozezněly zvonů 17.11. – celorepubliková akce

xxx

Dětská vánoční besídka se konala v evangelickém kostele ve Mšeně v rámci bohoslužeb.

xxx

Až do Tří králů- do pondělí 6. ledna 2020 se bude v evangelickém kostele ve Mšeně konat výstava betlémů, kterou nainstalovali manželé Jitka a Miroslav Hrdličkovi ze Mšena. Výstava bude přístupná od 10 do 12. hod. vždy v době konání bohoslužeb v těchto termínech: středa 25.12., čtvrtek 26.12., neděle 29.12., neděle 5. ledna.

xxx

Oprava fasády kolumbária, podpořená z fondu regenerace města Mšena částkou 24 tisíc Kč, byla dokončena. V příštím roce zbývá dokončit drobné opravy soklu z terasa.

xxx

Michal Šimek.

Pozor, účet sboru u ČSOB byl zrušen! Nový účet u Fio banky má číslo 230 163 7493 / 2010.

Prosím, posílejte své příspěvky pouze na výše uvedený nový účet založený u Fio banky.

Bohoslužby ve vánočním a novoročním období

Středa 25.12. 2019 – Boží hod vánoční 10 hod.
(vysluhování Večeře Páně)

Čtvrtek 26.12. 2019 10 hod.

Neděle 29.12. 2019 10 hod.

Bohoslužby se nekonají na Štědrý den v úterý 24. 12. 2019 a na Nový rok ve středu 1. 1. 2020.

Salár a dary

Zaplatit salár za rok 2019, věnovat peněžní dar na opravy či provoz sboru můžete osobně v kostele u bratra kurátora L. Skopce nebo platbou na účet sboru č. 230 163 7493 / 2010. Děkujeme!

Webové stránky sboru - Sborové listy na internetu

Sborové listy si můžete také stáhnout na www.msenocce.wbs.cz .
Najdete tam navíc články:

- dokončení textu Miroslava Jirounka *Svoboda jako podmínka odpovědnosti a odpovědnost jako poděkování za svobodu*
- text Michala Šimka *Pán Bůh má s tebou zvláštní úmysly* o Janu Kozlíkovi, včetně odkazů na archiv ČT a ČR

Požehnané vánoční svátky a nový rok 2020 !

Farní sbor Českobratrské církve evangelické ve Mšeně u Mělníka.
Farář Mgr. Michal Šimek, bytem v Kosmonosích,
tel.: 608 718 898, e-mail: majkl.simek@seznam.cz.
Webové stránky sboru: www.msenocce.wbs.cz
Bohoslužby se konají každou neděli v 10 hodin.